

1. Slávek Popelka propuštěn z výkonu trestu

Dne 24.7. byl z NVÚ Nové Sedlo propuštěn na svobodu Slávek Popelka, který tam vykonával trest v trvání čtyř měsíců. Byl odsouzen pro přečin proti veřejnému pořádku, jehož se měl dopustit rozšířováním letáků vyzývajících k manifestacím. Během posledních 16 měsíců byl Slávek Popelka ve vězení již po páté, a to vždy pro podobné jednání. Během výkonu trestu v NVÚ Nové Sedlo měl Slávek Popelka problémy s vězeňskou samosprávou. Tito spoluživní inscenovali různé situace tak, aby mohl být Slávek Popelka neprávem kázeňsky trestán. Posledních čtyřicet dnů trestu proto strávil na uzavřeném oddělení.

2. Neobvyklý postup prokuratury v souvislosti s provoláním Několik vět

Vyšetřovatel OS-SNB v Třebíči nadpor. Jiří Klime zahájil dne 22.7. t. r. stíhání pro podněcování proti mladistvému Dušanu Stuchlíkovi z Brna. Toto tr. činu se měl Dušan Stuchlík dopustit tím, že téhož dne, tedy 22.7., kolem 9.00 hodin, vyhodil z rozjíždějícího se vlaku na nádraží v Třebíči letáky s textem provolání Několik vět. V odůvodnění usnesení o zahájení tr. stíhání se mimo jiné uvádí: Vzhledem k tomu, že mladistvý Dušan Stuchlík veřejně podněcoval formou rozšířování tiskoviny a protistátníkům zaměřením k tr. činu, je zahájení tr. stíhání odůvodněno. Již o dva dny později této usnesení okr. prokurátor JUDr. Stanislav Svoboda zrušil. V souvislosti s pomluvačnou kampaní oficiálního tisku je zajímavé, jakým způsobem prokurátor své rozhodnutí odůvodnil. Vyšetřovatel se podle prokurátora vůbec nezásbýval otázkou, k jakému konkrétnímu trestnému činu Dušan Stuchlík podačoval. Z obsahu uvedené listiny, tedy samotného textu Několika vět nelze podle prokurátora tento závežný fakt dovodit. "Rovněž nelze dojít k závěru", uvádí okr. prokurátor ve svém usnesení, "že by tato listina podněcovala k hromadnému naplnění důležité povinnosti uložené podle zákona." Na závěr prokurátor uvádí: "Proto bylo usnesení jako nezákoné a neodůvodněné zrušeno".

3. Shromáždění NMS na podporu vězněných odpíračů vojenské služby

Dne 31.7. uspořádalo NMS v Praze na náměstí Míru protestní shromáždění na podporu vězněných odpíračů vojenské služby z důvodu svědomí Vladimíra Kočího a Jana Šubrtu a za zavedení změny braného zákona, aby v něm byla uzákoněna možnost náhradní civilní služby. Již ráno v den konání manifestace byla zadržena na pražského zástupkyně NMS Jana Petrová. Toho dne strávila v policejních úředovnách celkem deset hodin, byl jí též odebrán občanský průkaz, a to s absurdním zdůvodněním, že se může jednat o felsifikát. Byla u ní provedena osobní prohlídka ze ponižujících okolností, příslušníci StB vyslýchali Janu Petrovou na okolnosti související s přípravou nezávislých iniciativ na výročí invaze z roku 1968. V 19.00 hodin jí byl občanský průkaz vrácen a byla propuštěna. Tím jí bylo v účasti na shromáždění zabráněno. Další zástupkyně NMS, Hana Holcnerová byla z téhož důvodu střížena na pionýrském táboře, kde v těchto dnech působí jako vedoucí táborového oddílu. Téhož dne byl vyslýchán rovněž další zástupce NMS Jan Chudomel. Shromáždění, které začalo v 17.00 hodin, se zúčastnilo téměř sto aktivistů a příznivců NMS. Místo konání manifestace však bylo obsazeno velkým počtem příslušníků SNB v uniformách i v civilu. Proto se přítomní přesunuli na Karlův most, kde došlo k veřejné diskusii. Mnozí diskutující se připojili k otevřenému listu prezidentovi ČSSR, požadujícímu udělení milosti vězněným odpíračům vojenské služby Janu Šubrtovi a Vladimíru Kočímu. Po téměř hodinové diskusi se účastníci rozešli.

4. Věra Cibulková piše Jošan Baezové

Jak jsme uvedli ve VIA CS 045, bod 3, americká folková zpěvačka Jošan Baezová projevila zájem o zakoupení hudebního a dokumentačního archívu vězněného Petra Cibulky. Zaslala v této souvislosti dopisy Petru Cibulkovi, jeho matce Věře Cibulkové a krajskému prokurátorovi v Brně JUDr. In rovi. Naše agentura nyní obdržela dopis Věry Cibulkové, jímž odpovídá na tuto nabídku. Ve svém dopise Věra Cibulková mimo jiné

/pokračování zprávy číslo 4/

piše: "dkuji Vám ze srdce za projevenou účest s uvězněním mého syna Petra Cibulky za jeho nezávislou kulturní činnost. Oceňuji rovněž Vaši nabídku na odkoupení jeho sbírky hudebních nahrávek a jiných materiálů .... Jsem přesvědčena, že můj syn by byl Vaši nabídkou velmi potěšen."

5. Podpis v podvolání Několik vět přibývají

Dne 2.8. dosáhl počet signatářů provolání Několik vět počtu 14 754. Toto provolání podepisují d-lší s další občané i přes vyostřenou dezinformační kampaně, která probíhá v oficiálním československém tisku, zejména v deníku Rudé právo. Provolání Několik vět je terčem každodenních útoků na stránkách tohoto deníku vydávaného ÚV KSČ. Součástí této kampaně jsou také dopisy čtyř signatářů Několika vět, kteří ~~zde~~ nároky na stránkách Rudého práva popírají, že by provolání Několik vět ~~zde~~ podepsali. Zatím není zřejmé, zda se tito občané stali obětí omylu, žertu někoho ze svých známých či po icejní provokace. Přesto však oficiální propaganda této nejasnosti ihned využila k obvinění, že organizátoři petice dopisy falšují.

6. Okresní soud zamítl žalobu Stanislava Devátého

Okresní soud v Gottwaldově zamítl dne 28.7. žalobu Stanislava Devátého, jíž se domáhá neplatnosti svého vyloučení z JZD Slušovice. V lednu 1988 byl Stanislav Devátý vyloučen z tohoto JZD; skutečným důvodem jeho vyloučení byl fakt, že se nedlouho předtím stal mluvčím Charty 77 pro rok 1988. Senát okresního soudu, jemuž předsedal JUDr. Jiří Králik, zamítl žalobu Stanislava Devátého s ústním odůvodněním, že se Stanislav Devátý dopustil porušení pracovní kázně tím, že odmítl nastoupit na pracoviště ve vzdáleném Popradu. Stanislav Devátý prokazoval neplatnost tohoto přeřazení a faktiskou nemožnost okamžitě v Popradu nastoupit. Údajné porušení pracovní kázně bylo důvodem pro vyloučení z JZD. Stanislav Devátý se proti tomuto rozsudku hodlá ~~zde~~ odvolat.

7. Stanislav Devátý podává trestní oznámení na příslušníky StB

Dne 30.7. oznámil Stanislav Devátý trestné činy, jichž se podle jeho mínění dopustili pracovníci odboru vyšetřování StB krajské správy SNB v Brně major JUDr. Jan Dominek, poručík JUDr. René Ryštaf a nadporučík Pavel Šubert provedením domovní prohlídky v jeho bytě dne 27.7. Stejně posuzuje Stanislav Devátý i jednání Stanislava Nového, pracovníka Městského národního výboru v Gottwaldově, který se domovní prohlídky účastnil jako nezúčastněná osoba. Major JUDr. Jan Dominek, který domovní prohlídku vedl, nepředložil Stanislavu Devátému povolení prokurátoru k domovní prohlídce a ani mu je nedoručil do 48 hodin. Podle československých zákonů lze provést domovní prohlídku i bez povolení prokurátora, jestliže věc nesnese odkladu a prokurátor není k zastižení. V tom případě však zákon nařizuje dodatečné povolení prokurátora doručit, nejpozději do 48 hodin. Major Dominek Stanislavu Devátému pouze oznámil, že bylo zahájeno trestní stíhání ve věci pro trestný čin pobuřování v souvislosti s věcí, které byly během nezákonné domovní prohlídky v jeho bytě zasvěty.

8. Mluvčí polsko-československé solidarity Mirosław Jasinski opět zadržen

Dne 1.8. ve 20.30 hodin byl v železniční stanici Lichkov-Mezilesí zadržen mluvčí polsko-československé solidarity Mirosław Jasinski, který do Československa přijel cestovat se skupinou poslanců Solidarity dne 21.7. Bylo u něj provedena důkladná osobní prohlídka, při níž mu bylo odebráno několik písemností, například materiály Demokratické iniciativy, jeden exemplář časopisu Sport a brožura, kterou dostal od kardinála Tomáška při přijetí skupiny polských aktivistů a poslanců v arcibiskupském paláci dne 22.7. Romě toho mu byla zasvěta videokazeta s filmem BBC o Československu a magnetofonová kazeta s písničkami "areštova Nehavici" vydaná oficiálně firmou Supraphon. Po šesti hodinách byl Mirosław Jasinski propuštěn a bylo mu dovoleno pokračovat v cestě do Polska. Při své minulé návštěvě Československa byl Mirosław Jasinski dne 15.6. obdobně zadržen a bylo mu vysloveno podezření z přečinu proti zájmům socialistické společnosti v oblasti styku s cizincou /viz VIA CS 035, bod 7/.

9. Obnovení činnosti českého centra Pen-klubu

Dne 1.8. proběhla první schůze obnoveného centra českého Pen-klubu. Pen-klub je nevládní organizací spisovatelů a má svá centra, která z sáružují významné literární autory v mnoha zemích světa; světové centrum Pen-klubu sídlí v Londýně. České centrum této autoritativní spisovatelské organizace nevyvíjelo téměř dvě desítky let žádnou činnost pro překážky, které jí byly kladený mocenskými orgány po okupaci Československa vojsky pěti zemí Varšavské smlouvy: v důsledku takzvané normalizace. "čhem této doby některí členové výboru českého centra Pen-klubu zemřeli, čímž výbor přestal být usnadněnischopný. Na jaře letošního roku vyzvala skupina spisovatelů tento výbor, aby obnovil činnost. Podle stanov českoklovenského Pen-klubu je výbor jediným výkonným orgánem centra Pen-klubu v období mezi výlými hromadními centra, které je výbor povinen svolat vždy v prvním čtvrtletí každého kalendářního roku. V průběhu schůze, již byla formálně činnost českého centra obnovena, byli do výboru kooptováni další členové, aby měl -jak ukládají stanovy- dvaáct členů. Členy výboru českého centra Pen-klubu tedy nyní jsou: předseda Jiří Mucha a členové Josef "esvadba, Ema Rezáčová, František Kafka, Lumír Čivrný, Hala Volenská, Miroslav Holub, Hana Bělohradská, Ivan Klíma, Karel Šiktanc, Václav "avel a Zdeněk Urbánek. Tento výbor ihned použil své znovu nebyté schopnosti usnášet se a přijal asi 20 nových členů českého centra, mezi nimi Jaroslava Kořána, Josefa Volka, Františka Nepila, Jana Štroblovou, Milenu Uhdeho, Jane Trefulkou, Evu Kantúrkovou, Ondřeje Neffa, Josefa Biržala, Josefa Šimona a Alexandru Berkovou. Mezi nově přijatými členy jsou jak spisovatelé, tak i spisovatelé oficiálně uznávaní a členové oficiálního svazu spisovatelů. Tajemnicí českého centra Pen-klubu zůstává Marta "edlešiková. Na schůzi ustavil výbor čtyři pracovní komise, a to komisi organizační, členskou, sociální a programovou. Český Pen-klub chce usilovat o to, aby vytvořil prostor pro setkávání literárních tvůrců ze všech tří sfér české literatury, tedy sféry oficiální, samostatné a exilové, a přispět tím k opětnému sjednocení české literatury. Účastníci schůze českého centra se podle komuniké, které bylo o schůzi vydáno, zabývali také postavením spisovatele ve společnosti a vyjadřili se k případům porušování lidských práv a etických norm, které podle komuniké negativně ovlivňují plné uplatňování spisovatelské práce. Schůze zaslala dopis prezidentovi ČSSR Husákově, v němž žádá udělení milosti Ivanu "rousovi. Další dopis byl zaslán světovému centru Pen-klubu do "ondýna; obhajuje britského spisovatele Selmana Rushdieho, jemuž hrozí smrt po výzvě již zemřelého imáma Chomejního za román Satanské verše. Dále byly odeslány dopisy ruskému, litovskému, maďarskému a polskému Pen-klubu.

Některým nepublikujícím autorům bylo na schůzi Pen-klubu zebráno v účasti, a to Václavu Nevelovi, který byl více než tři hodiny zadržován a formálně dotazován na provolání Několik vět, Janu Trefulkovi, Evě Kantúrkové, Mileně Šimečkové a Mileně Jungmanovi. Václav Nevel se však po propuštění na závěr schůze ještě dostavil.

Podle některých zúčastněných lze obnovení činnosti Pen-klubu považovat v této chvíli za významný úspěch.

10. Václav "avel opět zadržen

Dne 2.8. v 11.30 hodin byl před domem, v němž bydlí, zadržen Václav Nevel. Právě odcházel do budovy velvyslanectví NSR, kam byl pozván na oběd velvyslancem "ermannem Huberem. Václav "avel byl v průběhu 24 hodin zadržen již podruhé. Tentokrát byl zadržován plných jedenáct hodin, byl dotazován na provolání Několik vět. "oté byl spíše jen zadržován, výslech neměl žádné konkrétní téma. "e všem otázkám se Václav "avel odmítl vyjádřit. Bylo mu vysloveno varování, aby se v měsíci srpnu neobjevoval v Praze, pokud do Prahy přijede, bude orgány StB zadržován. Tyto nezákonné výhrůžky jsou zřejmě součástí příprav státní moci na výročí vpádu vojsk zemí Varšavské smlouvy 21. srpna 1968.

11. Persecuce členů Klubu za socialistickou přestavbu Obroda

Dne 1.8. zasáhla už patřetí v průběhu posledního týdne Státní bezpečnost proti členům Klubu za socialistickou přestavbu Obroda. V průběhu odpoledne byl střežen byt člena vedení klubu Obroda Jana Urbana, v němž se měla konat schůzka jeho členů. Tato schůzka se nakonec uskutečnila v jiném bytě. Po jejím skončení bylo 8 účastníků počápně zadrženo a přibližně po půlhodině propuštěno na různých místech Prahy. Mezi 14.00 a 18.00 hodinou byl zadržován člen Obrody Josef Stehlík. Dne 2.8. byl po cestě z Prahy do svého rekreačního domku na Kočičíně zadržen prof. Václav Šilhán, člen vedení klubu Obroda. Byl převezen do Mělníka a později do Prahy ke svému bydlišti. Jeho byt byl celou noc střežen dvěma příslušníky StB, v ranních hodinách dne 3.8. byl vyzván, aby se dostavil k výslechu.

12. Manifestace ve světě na podporu požadavků NMS

Dne 31.7. probíhaly paralelně manifestace v různých městech ve světě na podporu vězněných odpěračů vojenské služby z důvodu svědomí Vladimíra Kočího a Jana Šubrtu a za možnost zavedení náhrední civilní služby. Všechna shromáždění probíhala před českošlovenskými velvyslanectvími. V Londýně proběhlo dvouhodinové setkání skupin For Re-sisters International, Peace Pleatge Union a END. V 17 hodin zaslali prostřednictvím našeho velvyslanectví protestní nětu československým úřadům proti věznění odpěračů vojenské služby z důvodu svědomí. V Ríně proběhlo setkání skupiny Democrazie a Proletaria. V Budapešti se shromáždilo 140 lidí z Kruhu Východ-Západ a zaslalo československým úřadům protestní petici. V New Yorku proběhla manifestace před budovou československého konzulátu, pořádala ji organizace Kampěň za mír a demokracii Východ-Západ. Účastníci rovněž podpořili požadavky NMS. Podle dosud neúplných zpráv měla podobná solidární akce proběhnout také ve Vídni, a to pod patronátem IOFM.

K O N E C